

Forfatter: Bergsøe, Vilhelm

Titel: Urformation (1854-62.)

Citation: Bergsøe, Vilhelm: "Urformation (1854-62.)", i Bergsøe, Vilhelm: *Poetiske Skrifter, 1-7 - Bind VII*, 1905-, s. 231. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur:
<https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-berg07tom-shoot-workid56697/facsimile.pdf>
(tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Poetiske Skrifter, 1-7 - Bind VII

URFORMATION

(1854—62.)

DRØMME.

I.

Du spørger, hvem hun ligner og hvorledes hun
ser ud,
den Kvinde, som til Brud jeg har kaaret?
Hun er saa fin og fager som Bøgens første Skud,
hun er saa uskyldig som Englene hos Gud,
og liflig som Fuglesang i Vaaren.
Hun er saa let og væver som den spillende Hind,
og varm som Sommervinden, der kysser din Kind;
ja, hun er mig det dejligste paa Jorden!

Du skulde se de Lokker som Hvedeaks i Høst,
saa gule og saa tunge tillige,
og Øjne saa mørkeblaa som Bølgen ved vor Kyst,
saa sjælfulde dybe, saa rige paa Trøst,
to Stjerner, som aldrig kunne syge.
Ja, fik jeg Sol og Maane og alle Stjerners Ring,
jeg bytted ej mod hende; de veje ingenting
mod hende, den dejligste paa Jorden.

I Nat naar Sol er sunken, og alle Blomster smaa
staa drømmende om Lyset og om Himlen,
naar Drømmens Engle stige fra Himmelbuens Blaa
for tavse og vemodige blandt Jordens Slægt at gaa,
da sniger jeg mig sagte bort fra Vrimlen.
Da véd jeg, hvo der venter i den stjerneklare Nat,
og grant jeg kender Stedet, hvor Stævnet er sat
af hende, den dejligste paa Jorden.

II.

Naar ret jeg mig kaster i Livets Larm
og haaber alting at glemme,
da staar du for mig saa mild og varm
og yndig, som da du var hjemme.

Det hjælper ej, at jeg trodser imod
og døver mit Indres Stemme;
en Sjæl kan døves af Druens Blod,
men Sjælen kan aldrig glemme.

Naar Glædens Aander mig river af Sted,
blandt Vennerne vildt beruset,
jeg hører med ét dine lette Fjed
og ser dig syste i Huset.

Og naar jeg vandrer min vante Gang
ved Sundet, hvor Voven gynger,
jeg hører i Bølgen en sagte Sang,
og da er det dig, som synger.

Og naar jeg mod Aften lukker min Bog,
mens Lysset ustadigt flammer,
jeg ser med lukkede Øjelaag
dig og dit yndige Kammer.

Jeg ser dig tage fra Hylden ned
den Bog, som en Guddom skabte,
og bede om Trøst, Forsoning og Fred
for alle, som tro sig fortabte.

Jeg ser dig aabne dit Vindves Glar
og sende din Længsels Tanker
til Stjernehæren, der funkler klar,
til mig, som alene vanker.

Jeg ser dig læne dit Hoved træt
mod Pudsen for Hvilen at finde,
jeg hører dit rolige Aandedræt,
jeg vaagner — og Drømmene svinde!

III.

Sig, husker du hin Aftenstund i Maj?
Vi talte længe sammen, du og jeg,
i Ly af Stuens skærmende Gardiner.
Alt var saa stille, kun en enlig Fugl
fløj vildsom op og fandt igen et Skjul
i Havens tætte, blomstrende Jasminer.

Fra Lunden lød kun Nattergalens Slag,
og Søen hviled, mens den varme Dag
sit Taageslør henover Engen lagde.
Du var saa mild, saa venlig og saa søm;
det hele tykkes mig en dejlig Drøm,
dog tydelig jeg husker, at du sagde:

„Jeg tror ej, at vor Gud, de Kristnes Gud,
fordømme kunde den, der brød hans Bud,
til Kvaler, som i Tid ej Grænser kende;
thi jeg, der er saa syndig og saa svag,
jeg kunde ej, hvor stærkt jeg end bar Nag,
en Time martre selv min værste Fjende.“

Jeg saa' det paa din Mine ren og from,
at disse Ord dybt fra dit Hjerte kom,
at disse Ord i Sandhed vare dine —
Men sig mig, hvor kan du, som vist forlod
selv den, der haardest gjorde dig imod,
dog martre mig og glædes ved min Pine?

IV.

Naar tvende hinanden elske,
da bliver der Glæde i Himlen;
men her, hervede paa Jorden,
kommer der Uro i Vrmlen.

Guds Engle smile deroppe,
naar elskende gange til Møde;
men Menneskekrybet hervede
jog dem gerne til Døde.

Guds Engle med Vinger spæde
skærme det hellige Stævne;
det er de saliges Glæde
to elskendes Vej at jævne.

Men Krybdyr-Ynglen hervede
gør alt, hvad den kan, for at skille;
og Englene græde derover.
Men Taarerne — gaa til Spilde.

Dog naar to elske hinanden
rigtig af Hjertens Fylde,
da gives der intet paa Jorden,
som mægter dem atter at skille.

Thi Kærlighed har en Vælde,
hvorfor alt andet maa vige;
den har sin Rod og sit Udspring
dybt i de saliges Rige.

Af Kærlighed skabte Gud Verden,
ved Kærlighed holdes den sammen;
først da gaar Verden til Grunde,
naar slukt er Kærlighedsflammen.

Skulde da jeg forsage,
jeg, som har Guders Vælde,
jeg, som kan herske og hyde
der, hvor andre maa trælle?

V.

Erindrer du, det var en Aftenstund,
man bad dig synge? Rødmende og bange
sang ved Klaveret du de gamle Sange,
som først jeg hørte fra min Moders Mund.

Og medens Sangen toned fuld og rund,
jeg følte mig saa henrykt som en Fange,
der, sluppen ud af Fængslets mørke Gange,
genbilser Solen og den grønne Lund.

Og nu skal ingen Sorg mig trykke ned;
dit Tryllekvad mit Sind for Sorg befrier,
thi skjult i Sangen laa din Kærlighed.

Lad nu kun Verden rase vild og vred;
jeg nynner blot de gamle Melodier,
og i mit Hjerte bor der atter Fred.

VI.

Hver Gang jeg gaar i Skoven tavs og stille,
hvor Solen mellem Løvet blinker ned,
hvor alting aander Sommerdagens Fred,
mens Droslen højt og ensomt slaar sin Trille,

da ser jeg dine klare Øjne spille,
du kommer ilende paa lette Fjed,
og al min Kummer flygter brat af Sted
for dine Ord, jomfruelige, milde.

238

Men sent, naar Solen Bøgens Blad forgylder,
jeg vandre maa til Byens travle Vrimmel,
og du er borte, som min Tanke fylder.

Først naar jeg atter gaar ved Søens Vove,
da straaler klart min Elskovs lyse Himmel,
thi du mig møder i de dunkle Skove!

VII.

Snart synker Solen — atter kommer
den tavse, svale Nat.
Den bringer Elskovs lyse Sommer
og Drømmens rige Skat.
Den blev til Trøster sat,
den bringer sine bedste Tanker,
sin Fred og Ro til den, som vanker
alene og forladt.

Farvel, du Dagens blanke Stjerne!
Farvel, solvarme Glans!
Tilstørte funkler i det fjerne
de gyldne Stjerners Krans.
O, Sfærers lette Dans,
som vækker Hjertets dybe Længsler,
dets stille Haab, imens I fængsler
vort Øje og vor Sans!

VIII.

Sig mig, du Stjerne, som funkler saa tyst
oppe paa Himmelfens natsorte Bue,
naar skal jeg atter min elskede skue,
hende, min Attraa, mit Liv og min Lyst?

Tidt du os saa', naar i Aftenens Stund
tavse vi gik i de dæmrende Skove,
eller naar Søens vuggende Vove
lulled vor Sjæl i deus sødeste Blund.

Det er forbi! Ak, jeg vandrer forladt,
fjernet fra hende ved brusende Strømme,
og jeg kan ikkun sværme og drømme,
drømme om hende, mit Liv og min Skat!
Hils hende fra mig og sig hende, at
saadan som du, klartfunklende Stjerne,
spreder din Glans fra det fjerneste fjerne,
straaler hun for mig ved Dag og ved Nat!

STEMNINGER.

I.

Ak, vidste du, hvor jeg har syndet,
og hvor min Brøde er stor,
du talte ikke saa milde,
saa sødt bevægede Ord.

Ak, vidste du, hvor jeg har levet
saa gudsbespotteligt vildt,
da saa' ej dit fromme Øje
paa mig saa inderligt mildt.

Da vendte du bort dit Hoved
og lod mig med Smerte gaa —
Kun dig og min Angers Fylde
har jeg at lide paa.

II.

Jeg er saa slap, saa mat og saa svag,
som skulde mit Livslys slukkes;
det er, som jeg leved den sidste Dag,
den Dag, da mit Øje skal lukkes.

Saa mørke Billeder svæve paa
min Tankes de stride Strømme,
de svundne Tider komme og gaa,
jeg ser det alt som i Drømme.

Der hæver sig op af Tidernes Strøm
et dejligt, men vansiret Billed;
det er mig selv og min Ungdoms-Drøm -
det gode, som jeg har villet.

Men Fjenden sejred. Nu ligger jeg knust,
tungt vaandende mig i Støvet,
og føres bort af Dæmoners Pust,
falmet, som Efteraars-Løvet.

Jeg troede fast paa min Villies Staal,
det skulde nok Driften kue;
men Lysten blev til et mægtigt Baal,
som smeltede det i sin Lue.

O, gaves der dog et rensende Hav,
som lutred de urene Sjæle!
Med Glæde jeg dukked i Bølgernes Grav
og vilde mig dybest fjæle.

Ja, gerne gav jeg selv Livet hen —
Alt, hvad jeg har, maa de tage,
naar blot jeg for det kunde købe igen
min tabte Renhed tilbage.

241

III.

Mod Stenen stemmer Sisyfus sin Skulder.
Skønt træt til Døden, dog endnu han strider,
endnu bestandigt han paa Haabet lider,
der ham, som os, i sine Drømme luller.

Snart har han naaet det, Naar han nu den ruller
blot én Gang om, da staar til alle Tider
den fast som Ørknens stærke Pyramider,
der trodse Lynets Blink og Tordnens Bulder.

Men af Forbandelsen hans Kræfter tynges,
den Haanden lammer og hans Mod bortvejrer —
I Afgrunds-Dybet atter Stenen slynges.

Som han jeg strider, men mod egne Synder;
som Skæbnen ham, saa Synden mig besejrer,
som ham jeg taber og paa ny begynder.

IV.

Gud give, jeg var et Barn igen
og laa i min Vugge paa ny,
og atter legede Timerne hen
med Engle højt under Sky!

Gud give, jeg hørte min Moders Røst
ved Vuggen i Nattens Stund,
og at hun lagde mig til sit Bryst
og kyssed igen min Mund!

Gud give, jeg havde med hende fulgt
til Gravens og Fredens Hjem,
da laa ej hin bitre Smerte dulgt
dybt i mit Hjertes Gem!

Da var det ej furet af Synd og Gru,
af Sorg og Anger og Nød.
Gud give, jeg var et Barn endnu,
men helst, at jeg aldrig var født!

HULDRENS ROSER.

Dybest inde i Skoven,
der hvor Bøgenes Tag,
brydende Solens Straaler,
dæmper den klare Dag.

ligger i Ly af høje,
mægtige Stammers Pragt
Skovens smilende Øje,
klædt i Sommerens Dragt.

Birken bævende hælder
sig over Søens Rand,
stirrer, elskovsberuset,
dybt i det klare Vand.

Sivet svajer og nejer
for den flygtige Vind,
kysser Snerlen og klapper
den paa dens fine Kind.

Stolt med Fjertop i Hatten
Rørene rasle paa Rad,
se med Foragt paa Søens
fattige Andemad.

Men paa den stille Flade
svømmer en grønklædt Ø;
Huldrens Roser sig rejse
op af den dybe Sø.

Stedet kender jeg nøje,
tidt jeg saa' det som Dreng,
naar jeg i Engen redte
frejdigt min Blomsterseng.

Tidt med hemmelig Længsel
ønskede jeg dem nær;
da stod til Huldrens Roser
alt mit unge Begær.

Det var en varm St. Hansdag,
alt mod Aften det led,
Solens rødmende Straaler
hen over Søen gled.

Trykkende tung hang Varmen
over Bøgenes Top;
nede i Horisonten
trak der et Uvejr op.

Spejlblank hvilede Vøven,
gent bag Sivenes Bryn,
gengav stundom et enkelt
blaaligt blinkende Lyn.

Og i Lynets Belysning
saa' jeg Blomsternes Krans
vuggende sig i sælsom,
vild og svævende Dans.

Let som legende Huldre
steg de af Dybets Gem,
flere, bestandigt flere,
dukked af Voven frem.

Op fra de mørke Vande
lød saa sælsom en Klang;
Toner drog gennem Luften,
formede sig til Sang:

„Kom til vor stille Bolig,
Jordens dejlige Søn!
Alt, hvad din Længsel attraar,
— giver vi dig til Løn.

Stille vil vi din Længsel,
dulme din Attraas Røst,
skænke dig Fred og Hvile,
Elskovs sølgste Lyst.

Trygt, som et Barn, du slumre
skal i vor bløde Favn;
her i krystende Arme
glemmer du Jordens Savn.

Kom, hvor Voverne trille,
Jordens dejlige Søn!
Alt, hvad din Længsel attraar,
give vi dig til Løn.“

Halvt fortryllet jeg stirred
paa den sælsomme Leg,
medens Længsel og Attraa
op i mit Hjerte steg.

Alle de kuede Tanker
vaagnede da paa ny,
brød gennem Hjertets Gemme
frem som Sol gennem Sky.

Trods det stigende Uvejr,
trods den synkende Dag,
kløved jeg Søens Vande
dristigt med stærke Tag.

Voven skummed og brused
om min Mund og min Kind,
sære, skvulpende Toner
trængte sig til mit Sind:

„Røver du Huldrens Roser,
røver hun din igen,
vogt dig og vend tilbage,
dristige Ungersvend!

Vogt dig og vend tilbage!
Her er ej godt at bo.
Røver du Huldrens Roser,
fanger du aldrig Ro!“

Men jeg svømmede fremad,
baaren af Bølgens Arm —
Da blev med ét jeg knuget
til en bankende Barm.

Ned i Dybet jeg droges
af en ustandselig Magt,
tvende glødende Læber
bleve mod mine lagt.

Tvende favnende Arme
slynged sig om mit Bryst,
Dødens Kulde jeg følte,
dertil al Livets Lyst.

Sort det blev for mit Øje,
Haanden blev svag og mat;
uden Bevidsthed sank jeg
hen i en bælgmørk Nat.

Men da jeg atter vaagned
brudt var min Ungdoms Mod —
Huldrens blomstrende Roser
spredte laa for min Fod.

Megen Tid er forsvunden
siden hin Sommerkvæld,
da jeg gæstede Huldren
dybt i det klare Væld.

Aldrig fandt jeg dog Hvile,
aldrig min tabte Fred,
skønt jeg har stridt og kæmpet
for et blivende Sted.

Aldrig vandt jeg en Kvinde,
aldrig fæsted jeg Bo,
aldrig et Barn jeg vugged
paa mine Knæ til Ro.

Thi min Fred og min Uskyld
gav jeg til Huldren hen —
Aldrig i Livet mere
fanger jeg dem igen!

TIL STORKEN.

Hør, du gamle Stork, der stalker
gravitetisk om i Mosen
med de røde Hoser paa,
du, som med Ægyptens Præster
har ført lærde Diskussioner,
indtil du blev klog som faa!

Du, som er en Skræk for Frøer,
og en Rædsel for det Kryb, som
aldrig Dagens Lys fik set!
Du, for hvem den danske Bonde,
iblandt alle Tobens-Væsner,
har den største Pietet!

Snogedræber, Frøfordærver,
Pyramide-Top-Bestiger,
kloge, underlige Fugl!
Hør min Længsel, hør min Klage!
Og giv Svar, ifald du kan det,
fra de grønne Piles Skjul.

Og ifald det Svar, du bringer,
er mit Hjertes Attraa gunstigt,
hæv da Vingen højt til Flugt,
men hvis ikke, kan du gerne
blive dér, hvor Elle kranser
Søens sivbevokste Bugt.

Hvad jeg ønsker, er just ikke
flere Søstre, flere Brødre;
vi er otte, det er nok.
Og jeg frygter, du faar Utak,
hvis du bringer Hr. Pastoren
Tillæg til hans Børneflok.

Og, som ugift, nok du aner,
at det stred mod Etiketten,
hvis du bragte mig den smaa;
thi sit Renommé, sit Rygte,
det er Ting, som vist du indser,
man ej nok kan passe paa.

Og desuden vil jeg ærligt
skrifte dig min sande Mening,
skønt du vist vil holde Hus:
Tanken blot om Barnejammer,
Vuggesang og Snak af Ammer
rent mig gøre kan konfus.

Hvis du træffer paa din Rejse
ret en ung og livsglad Pige,
varm i Tanke, ren i Sind,
en, hvis unge Hjerter higer
mod det Maal, hun selv ej kender,
list dig da til hende ind.

Sig da hende, at du kender
en, der længes, en, der higer,
vær min Talsmand, vær min Tolk!
Men husk paa, Halv-Afrikaner,
at jeg ønsker ej Bekendtskab
med Ægyptens brune Folk! —

Hvad er det? Den tager Tilløb,
majestætisk hen den svæver
over Søens stille Vand!
Som en Pil den Luften skærer —
Nu den standser, ned den daler
bag de fjerne Skoves Rand.

Og hvor sælsomt — ned den daler
„netop dér, hvor hendes Bolig
staar ved Søens blanke Glar,
vel, saa vil jeg friste Lykken!
Jeg vil vove det og haabe
paa et mildt og gunstigt Svar.

Ja — og gunstigt maa det blive;
Storken vil mig bringe Lykke —
Kloge, underlige Fugl!
Naar til næste Aar du kommer,
skal du se to Fugle bygge
Rede her bag Løvet's Skjul.

Frygt da ej for Etikette,
ej for Renommé og Rygte,
bring kun Gaven til vort Hus!
Du skal se, trods Barnejammer,
Vuggesang og Snak af Ammer,
bliver jeg dog ej konfus.

HELENES GRAV.

Højt oppe i Sjælland, øverst mod Nord,
paa det golde Sand ved Tidsvilde,
hvor Gyvel og Revling broderligt gror
og fletter med Lyngen et Blomsterflor,
dér ser man et Kildevæld spille.
Til Live det kom en Sankt-Hansdags-Kvæld;
en døendes Taare skylder sit Væld
Helenes hellige Kilde.

Brat sænker sig Skrænten mod Kattegat,
om Foden dets Bølger feje;
men øverst oppe et Skur er sat,
et fattigt Værn mod den kølige Nat,
et Maal for de troendes Veje.
Dér risle og rinde de Vover smaa,
med Sundhed de komme, med Sot de gaa,
til Havet faar dem i Eje.

Et Stenkast kun fra det larmende Hav,
omsuset af Nattens Vinde,
dér ligger paa Marken den simple Grav,
hvor Døden sin evige Hvile gav
til Danmarks frommeste Kvinde.
Hvor simpelt det hele! — En stensat Plet,
begroet med Blomster, der snor sig tæt
omkring det fattige Minde.

Her staar jeg lænet til Gærdets Rand
og ser paa den lidende Skare,
som tror, at en Drik af det kølige Vand,
en Slummer paa Gravens græsklædte Rand
kan fri fra Sygdom og Fare.
Her staar jeg og ser den Jammer og Nød,
hvormed at hine til Verden blev fød,
et Liv i Lidelser svare.

Her staar jeg nu selv, saa karsk og saa sund,
i Ungdommens Kraft og Lykke;
men dybt jeg føler i Midnattens Stund,
jeg ejer dog ikke den faste Grund,
paa hvilken hine tør bygge.
Jeg føler en Uro dybt i mig selv,
en underlig Dønning i Sjælens Elv,
i Hjertets Solskin en Skygge.

Det kuler fra Nord over Kattegat,
det suser i Granernes Grene,
og mørkere bliver den mørke Nat
og mørkere Skyggen, der steg saa brat
fra Graven, fra Sankta Helene.
Det suser og bruser, det gamle Hav,
de syge stønner paa Helgenes Grav —
Og jeg gaar hjemad alene.

DEN SYGE SVALE.

Naar Vaaren tvinger Vintren til at vige
og spreder ud sin rige Blomsterskat,
naar Svaleflokken leger lydt Tagfat
igennem Luftens grænseløse Rige,
naar Dagen deler med den dunkle Nat
sit Lys, saa fast det bli'er hinandens Lige —
da stiger højt fra Jordens travle Vrimmel
en Takkesang op imod Herrens Himmel.

Thi det er Foraar! — Hvilken magisk Klang
har Sproget ej til selve Ordet bundet!
I Tanken ses med blanke Bølger Sundet
at skumme langs med Bøgeskovens Hang;
man hører Frøens Kvækken, Lærkens Sang,
man ser hver Plet, hvor man engang har blundet,
og op fra Mindets rige Kilder strømme
de stærke, farverige Foraarsdrømme.

Hvor tydelig ser man ej Lyset spille
igennem nysudsprungne Bøges Hegn,
og Duggens Perler, Frejas Troskabstegn,
i Blomstens Bæger blinke skjult og stille;

17*

man hører Faldet af den milde Regn,
og hvor fra Blad til Blad de Draaber trille,
man mærker Granens Duft, og Vindens Susen,
og Aftenklokkens Klang, og Bølgens Brusen.

Da gribes man af denne stærke Længsel
til brat at bryde Trædemøllens Hjul,
man faar en Følelse som Høstens Fugl,
der higer bort mod Syd fra Nordens Trængsel
da sprænger man med Kraft sit Bylivs-Fængsel
og søger dybt i Skoven Læ og Skjul,
hvor trindt omkring, af nyfødt Liv omgivet,
man, nyfødt selv, just dobbelt nyder Livet.

Og alle lytter til Naturens Tale
og drager bort som Trækfuglsværm i Høst;
en Del for sig paa Klampenborg at svale,
hvor Sundets Bælte hæver Sverigs Bryst.
En anden Del, og det den bindegale,
paa Landevejen søger landlig Trøst,
og lever højt, bevidste om det fine,
af Strandvej, Støv, Besøg og Krinoline.

Men hver en Høst, naar Svalerne sig samle
til Rejsens Fart med Kvidren, Støj og Sang,
man finder nogle unge, nogle gamle,
hvis svage Vinger Rejsen er for lang.
Man finder Flyvere, før højt i Rang,
som nu ej mer med Flokken op kan hamle;
thi Skæbnen, hver Mands Hersker og Betvinger,
har Kraften brudt og stækket deres Vinger.

De bli'er tilbage, naar de friske jage
af Sted til Syden under Jubelsang;
de bli'er tilbage her, men deres Klage
sig spreder trindt i Skov, paa Mark og Vang,

og sent i Høst man hører mangan Gang
en Vemodstone gennem Luften drage,
en Tone, længselsfuld og dyb i Smerte,
en Genklang fra et tungt, fortvivlet Hjerte.

Saa kommer Vinteren, den mørke, lange,
med Sneens Flokke, Østenvindens Kuld,
saa glemmer de de muntre Foraarsange
og fjæler dybt sig i det sorte Muld;
der venter hver af dem, en stakkels Fange,
paa Sneens Smelten, Foraarssolens Guld,
paa Dagen, som igen skal Frihed bringe
og skænke Livskraft til den brudte Vinge.

Min Lod som disses blev. Som dem jeg drømmer
om svundne Tiders himmelhøje Flugt,
om stille Skove hist ved Aaens Bugt,
hvor Bølgen dæmpet mellem Sivet strømmer,
om Bien, som paa Luftens Solhav svømmer,
om Aftenrødens Glans, i Havet slukt,
og hvert et Minde, jeg i Kransen fletter,
sin Del af Tidens Langsomhed udsletter.

GRÆSHOPPERNE DRAGE FORBL.

(Et østerlandsk Billede.)

Sværmen i det fjerne.

Som den skysorte Nat vælder ud over Jord,
som en Storm farer hen over Hav,
saadan drager vi frem ved det bydende Ord,
som os Herren, den vældige, gav.

Rædsel spreder vi trindt over Jorden.
Rullende lyder som Hævnerens Torden
 Vingernes Slag.
Højt over skærmende Mure vi springe,
Sværd kan ej saare vor pansrede Bringe,
 Bølger ej hemme,
 Luer ej skræmme
os, som gør Nat af den solklare Dag.

Sværmen i Luften.

Frem gennem Skyerne komme vi sejlene,
 svirrende,
 dirrende
 Vingerne gaa.
For vore Øjne, de intet forfejlende,
Blomsterne Blikkene bange nedslaa;
 Kronerne lukkende,
 Bladene dukkende,
bøje de Bægeret blysoomt mod Jord,
 sagteligt sukkende
 klinger i Kor:
Græshoppen kommer, til Skønheden bejlende.

Sværmen paa Jorden.

Vi ere Jehovas Hære,
hans Vredes mægtige Tolk;
vidt over Lande vi bære
Bud til det sløvede Folk.
 Har Lid det sat
 til falske Guder
 i Vantro's Nat —
 vor Hær bebuder,
 at Herrens Vrede
 til Straf er rede.

Som Ildsluer komme vi, Hævnerens Gave,
at kue Styrken;
foran er Edens blomstrende Have,
bæg os en Ørken!

Sværmen i Træerne.

Kryb op, kravl op
imod Træets Top,
til Blomsternes duftende Stade!
Derop i Galop
med dristige Hop,
dér vokser de saftigste Blade.
Hør, Grenene brage
ved uvant Vægt,
og fostre, svage,
en kraftig Slægt!
Se, Fuglene drage
med ængstlig Lyd
langt imod Syd,
bort fra den truende Landeplage.

Sværmen i Luften.

Bøjer til Siden paa Vingen, den bærende!
Knagende,
bragende
Luer slaar frem.
Skulle vi skræmmes fra Risen, den nærende,
jages tilbage til Ørknen, vort Hjem?
Slaar de forbitrende
Luer med knitrende
Vinger og dæmper den blussende Ild!
Mennesket sitrende
lære vi vil:
Græshoppen agter ej Ild, den fortærende.

Sværmen paa Jorden.

Vi hundrede Søner føde,
dog dræber Gud Zebaoth én;
thi hvis øj den ene døde,
timedes Jorderig Møn.
Da Land og Hav
og højen Himmel
blev fælles Grav
for Livets Vrimmel.
Vi opaad Jorden
fra Syd til Norden,
vi uddrak Havets dybtrullende Vande
og gnavede Sandet,
til vidt det føg fra de tørrede Strande
og dækkede Landet.

Sværmen i Trærne.

Kryb op, kravl op
til Palmernes Top,
hvor Saften i Bladene rinder!
Derop i Galop
med dristige Hop!
Den herligste Føde du finder.
Rød Frugten vinker
paa mørkgrøn Bund,
og Duggen blinker
ved Bladets Grund.
Se, Majsolens Straaler
kaster en Krans
af Guld og Glans
over de duftende Blomsterskaaler.

Sværmen i Luften.

Stiger nu opad, rask Vingerne vendende!
Susende,
brusende

høres vor Hær,
Stiger mod Solen, i Middagen brændende,
breder jer, spreder jer, kom ej for nær!
Solen omsværmende,
stadigt os nærmende,
dække dens lysende Skive vi til;
Mørket det skærmende,
vidne da vil:
Græshoppen tvinger selv Solen, den blændende!

Sværmen paa Jorden.

Os Herren gav Løvens Bringe,
som Hestens vort Hoved staar,
han laante os Ørnens Vinge
og gav os Kamelens Haar.
Som Strudsens Fod
er vor og dannet,
og Tigerblod
i vort han blanded;
med Tyrens Nakke
vi tog til Takke;
os Slangernes Ringe som Væрге bedække
og skærme Bugen,
med Røst som Schakalens vi Folket skrække,
som den forslugen.

Sværmen i Træerne.

Nu bort i Galop
fra Palmernes Top,
nu staar kun den afklædte Stamme!
I Cedrene op
med dristige Høp,
frygt ej for den tærende Flamme!

Se, Luen sig strækker
i Græsset blot,
men ej den rækker
vort Sommerslot.
Ej gaa vi tilbage,
før Ild som Gæst
bryder vor Fest,
saa kan vi altid videre drage.

Sværmen i det fjerne.

Ingen Stamme paa Jord staar i Styrke os nær,
og ej kommende Slægter skal se
noget Folk, der som vort har saa mægtig en Hær,
og hvis Slag bringer tungere Vc.

Højt paa de højeste Bjerge vi stiger,
Skoven vi fælder, og Mennesket viger
Bævende bort.

Markerne gulnes og Ægene graane,
Solen faar Glans som den dæmrende Maane,
Dyrene dødes,
Jorden forødes,

Himmelen klæder sin Hvælving i sort.

MED EN FLAGERMUS.

(Fra Kronborgs Kasmatter).

Alt er saa stille! Kun Tonerne klinge
fjernt af Aftenklokken over Land, over Hav.
Ud jeg i Skumringen breder min Vinge,
flygter fra min kolde, min dagskumle Grav.

Venlige Nat, med din Stilhed og Ro,
med dine Stjerner, jeg hilser dig atter!
Dorsk er mit Dagliv og dunkel min Bo,
øde de dybe Kasmatter.

Mærker du ikke, hvor Kløveren dufter?
Se, hvor Maanen skinner, saa klar og saa fuld!
Brisen fra Sundet forfriskende lufter,
kruser Vandets Vover til pureste Guld
Hører du ikke? Fra Teglstrop Revier
klinger et Valdhorns melodiske Klage;
Tonerne ramme de gotiske Spir,
ræddes og flygte tilbage.

Herlig er Nattens bestjernede Himmel,
men den lyse Dag er vist lige saa skøn!
Følge med Fuglenes jublende Vrimmel,
det er mit Ønske, min højeste Bøn.
Dog, de foragte mig fattige Dyr;
jeg er ej Selskab for jublende Fugle,
derfor jeg flygter, naar Morgenen gryr,
ned i min gravmørke Hule.

Han, som mig sender, det samme just lænker,
ønsker tidt at bænkes i Sangernes Lag,
ønsker at sprænge de trykkende Lænker
og at flyve højt i den solklare Dag.
Ak, men han føler sig ensom, forladt,
Tonernes Fugle med Vingerne hænge,
modløs og famlende slaar han kun mat
Lyrens guldsnoede Streng.

Fredsæle Nat! Naar med lysende Kloder
venligt du har smykket din hvælvede Bo,
naar som en ung, som en lykkelig Moder
Jordens travle Børn du har lullet i Ro,

dybt i mit Indre du Gnisten har tændt,
stærk er min Vinge, jeg véd, den ej svigter,
og i et lykkeligt, enkelt Moment
kan jeg mig føle som Digter.

STAMBOGSBLAD.

I Skoven ved mit kære Frederiksdal,
det Sted paa Jorden, som mig fastest binder
ved Barndoms lyse, Ungdoms friske Minder,
det Sted, hvor tidt i Tanken jeg mig finder
snart vandrende i Skovens hvalte Sal
og snart ved Aaen, som tungsindig rinder —
dér sad jeg nys en solvarm Sommerdag.

Det var ved Furesøen. Slanke Bøge
sig dristigt rejste i den klare Luft;
det slagne Hø, de gamle Lindes Duft
forsøgte Skovens Vellugt at forøge,
mens Søen laa saa dæmrende, saa stille,
ret som den frygted Freden at forspilde.

Thi Solen gik just ned. Fra Farum lød
den kendte Klokke over Søens Vove;
kun den og Klokkefrøens Stemme brød
den dybe Tavshed i de dunkle Skove.
Da gik jeg atter til mit nære Hjem,
og mens jeg gik, sig for min Tanke stilled,
dybt hentet op af min Erindrings Gem,
af denne Plet et ganske modsat Billed.

Den første Gang, jeg Furesøen saa',
var en af Efteraarets tunge Dage;
i Stedet for en Himmel, varm og blaa,
for Blomsterduft og Nattergalens Klage,
saa' jeg kun Taagen hænge klam og graa,
og al den Fuglesang, jeg hørte paa,
var Skriget af en hæs, forvildet Krage.

Man sagde til mig: „Eggen her er skøn,
saa skøn, at Volmer valgte den til Tove.
Aakanden flyder paa den blanke Vove,
og Engen pranger blomstrende og grøn,
naar Somren hviler i de tætte Skove.“
Jeg hørte det, men tvivled dog i Løn;
jeg hørte det, men aned ingensinde,
at denne Plet saa fast mig skulde binde. —

Saaledes gik det med min Yndlingsegn,
og saadan er med dig det ogsaa gaet;
det varede længe, før jeg fik forstaaet
dit sære Væsens sært udhængte Tegn.

TIL EN VEN.

Broder deroppel Hvad gaar der dog a' dig?
Aldrig mer jeg hører et levende Ord!
Sig, er Humøret da rent gaaet fra dig,
eller mon du død og højsalig mig tror?
Jeg skriver Breve, men stum som en Væg
bliver du ved i din Lovbog at granske,
sidder paa Kronborg med fastvokset Skæg,
som en modern Holger Danske.

Rejs dig, min Gut, fra din skimlede Jura,
busk, hvordan du her gik i Byen og drev,
løs dine Tanker og lad in natura
snart mig se dig selv eller mindst dog et Brev!
Husk, at af Mile der findes kun seks,
husk, der er „krögare“ langs hele Linien!
Fast maa man tro, du er dumpet perpleks
lige midt ned i Ostindien.

Sig, hvad dig fængsler paa Slottet deroppe!
Ligger du og drømmer med Piben i Mund,
flyver din „Maage“ paa Bølgernes Toppe,
eller mon du solder med „brøder från Lund?“
Eller, I Guder, jeg faar en Idé!
Har ved et Pilsjud du tabt Kontenancen?
Saaret til Døde du ligger maaske
ventende paa Ambulancen?

Sligt er ej farligt, man bli'er lidt bedøvet,
men man dør i Regelen ikke deraf.
Jeg har set dem, som af Pilsjud har prøvet
over et Dusin og dog, holdt sig ret brav.
Puds dine Fjedre, hvis de har lidt Mén,
stryg dig om Næbet og flyv saa tilbage!
Inde hos os, her i Nordens Athen,
finder du lettest en Mage.

Ha, hvad er det? Kan jeg tro mon mit Øre,
eller er det Spil af en vild Fantasi?
Det er din Stemme, jeg synes at høre,
baaren af en Bellmansk, bekendt Melodi;
Toner, der vække snart Længsel, snart Lyst,
Genlyd fra lystige, letsvundne Dage
fyldte med Vemod det bankende Bryst,
hør, hvor de bævende klage:

Hvad kan du give til Gengæld for Sundet,
for den grønne Skov med den spejlblanke Sø?
Hvad for en Vandring, naar Heden er svundet,
langs med Teglstrup-Engenes duftende Hø?
Hvad for i Aftenens dæmrende Stund
sværmerisk at drømme ved Gurre Ruiner?
Hvad for en Baad, som dig vugger i Blund
midt mellem Søens Undiner?

Hvad kan du gi'e for en Aften som denne? --
Blodrød stiger Maanen af Bølgernes Favn,
klart toner Sungen fra Baaden histhenne,
som fra Sverig søger den hjemlige Havn.
Bølgerne rulle for Aftenens Vind,
alt bliver stille, sig Tonerne dæmpe,
tavs staar i Maanens hvidglimtende Skin
Kronborgs alvorlige Kæmpe."

Ak, ti dog stille? Den lokkende Trille
passer slet for mig, som er stænget i Bur,
som af Kollegier sin Føde maa pille,
syngte maa sin Sang for den mugnede Mur.
Jeg, som skal samle min Lærdom i Hast,
for igen at tylde den i Professores,
jeg har for det hverken Ro eller Rast,
jeg har ej Tid til at mores.

FEM OG TYVE AAR.

1836.

I Nybrogade, dér, hvor nu
en stiv, moderne Bygning staar,
dér laa i længst forgangne Aar
en underlig, en gammel Gaard.

Lavi var dens Tag og mørk dens Væg,
men over Porten strunk og stolt
en kulsort Hane Kure holdt,
som vilde den med Næb og Klo
forsvare Redens trygge Ro.
Det hele bar et sælsomt Præg
af gammeldags Beskedenhed,
af Hygge, Hjemlighed og Fred.
Og ved dens Side stod det Sted,
som havde set ham vokse frem,
hans Barndoms lyse Minders Hjem.
Det havde kendt ham alt som Pog,
naar hjem han fra sin Skole drog,
det havde hørt hans muntre Sang,
da han som Yngling første Gang
i Livets Tummel ud sig svang.

Nu saa' det ham som voksen Mand,
men grant det mærked dog, at han
i Løndom af en Længsel led,
som ikke Hjemmets stille Fred,
ej Bølgens Sus, ej Vaarens Vind
bort kunde puste fra hans Sind ---
thi Længslens Navn var Kærlighed.

Og Hjemmet saa', han drog af Sted,
men ingen saa' ham, da han gled
hen over Bæltet i Aftenen stille;
thi det, som jubled i hans Bryst,
og det, som hviskede Haab og Trøst,
og det, som tog hans unge Sind
og jog som Blus paa hans varme Kind,
var hans Kærligheds Dronning — Mathilde.

Det suser over Vejle Fjord,
det bruser gennem Vig og Nor,
stærkt Stormen sine Vinger slaar
om Tirsbæks gamle Odelsgaard.
Og Bøgen splintres i sit Fald,
og Bølgen skummer vild og vred
mod Landets blomsterløse Bred
og sprøjter Skummet harmfuld op,
og hænger det i Bøgens Top
ret som et snehvidt Sørgelin,
fordi at hun, saa faur og fin
og fyrig som en ædel Vin,
skal føres bort fra Jyllands Kyst
til Sjællands blomstersmykte Bryst.

Dog flygtig som den lette Damp
er Elementers vilde Kamp.
Sin Vinge sænker Stormen mat,
og Bølgens Brusen standser brat;
men imod Skovens Stammer slaar
midt i den stille, tavse Nat
et Tonevæld fra Tirsbæk Gaard,
og gennem Ruders blanke Glac,
der spreder ud et Ilav af Glans,
man ser en prægtig, broget Krans,
som svæver sirligt Par ved Par
i Brudevalsens lette Dans.

Men Parret hist, som Arm i Arm
sig læner imod Vindvets Karm,
og ser ud i Natten, den dæmrende, stille,
som vilde de i Stjernerne Skrift
sø Livets kommende Bedrift,
er ham fra Nybrogadens Gaard,
er hende, som delte hans Lod og Kaar,
er hans unge Hustru — Mathilde.

1861.

Og Tider kom, og Tider gik,
og meget, som man troede fast,
af Tiden løst, i Stykker brast;
thi Tiden er en mægtig Aand,
som ofte med en jærnstærk Haand
og ofte i et Øjeblik
kan løse det, som Styrke fik.
Et Sekels Fjerdedel forsvandt;
men Baandet, som de tvende bandt,
ved Tiden just i Styrke vandt.
En yngre Slægt er vokset frem,
en Slægt, som alt har set og lært,
at intet er saa tungt og svært,
det dog kan bæres let af to,
naar fast de paa hinanden tro —
Og derfor bringer den i Dag
paa Tonefaldets Bølger milde
et Ønske om, at han, der ser
i Løndom, hvad i Løndom sker,
maa holde fast det gamle Baand,
maa signe med sin stærke Haand
ham og hans Hustru — Mathilde.

CARL JOHANNES NISSEN.

†

Just som Morgenen hævede højt sin funklende Fakkell,
 sænked, ubøjelig streng, Døden hans Fakkell mod
 Jord.
 Medens fra lysende Skyer Dagsroserne rødmende
 udsprang,
 lagde Dødsliiens Skær sig om hans blegnende
 Kind.
 Saadan Budskabet lød, ufatteligt fast for os andre,
 som i vort strømmende Liv synes at eje en Magt;
 saadan lyde det vil, i blødere, mildere Toner,
 naar den lægende Tid heles det smertende Saar.
 O, men glemmer ham ej! Lad ej de skiftende Dage,
 ej den rullende Tid viske hans Billede ud!
 Lufter i liflige Vaar fra Fursø de viftende Vinde,
 springer i Frederiksdal Hummeltoftbøgene ud,
 husker vemodige da, hvor tidt fra de løvklædte
 Bakker
 her hans jublende Sang højt under Bøgene lød!
 Sender i Sommerens Tid den gamle Lind paa
 Regensen
 Sønnernes samlede Flok Strømme af kvægende
 Duft,
 mindes da ham, som gik bort, som tidt i lysklare
 Nætter
 Drømte ved Blomsternes Duft Ungdommens fag-
 reste Drøm!
 Kommer saa Vinterens Tid, og lyde Studenternes
 Sange,
 parret med Alvor og Skæmt, højt fra det festlige
 Bord,
 husk, der mangler en Røst, som altid stævnedes
 forrest,
 18*

naar det gjaldt om et Maal, mere om Alvor end
Tant!
Husk, der mangler et Blik, som ungt dog skuede
rigtigt
der, hvor andre saa tidt planløst famlede frem!
Saaledes samle I skal det større saa vel som det
mindre,
knytte hans Minde til alt, hvad ham i Livet var
kært.
Da skal ej rullende Tid, og ej de skiftende Dage
viske det Billede ud, som nu saa lysende staar.
Lydeligt vidne det skal: Det Liv ej leves forgæves,
som, af Dage kun kort, leves for Sandhed og Ret.